ތެދުމަގު ދައްކަ އިދޭ
ވާހަކަދައްކަ އިލުމެ އް
އަބޫބަކްރު އިބްރާހީމް ޢަލީ
ނޮވެމްބަރ2012ގެ ދަރުމަ އާ ގުޅޭ(اللّهُގެ ދަ ރަ ޖަ އަ ށް މީ ހަ ކު އު ފު ލަ އި ފި ނަ މަ ނެ ތް ކަ މަ ށް ކަ ލޭ ހީ ކު ރަ ނީ ހެ އް ޔެ ވެ ؟
އެ އު ފު ލި މީ ހަ ކު ކާ ފަ ރު ވު ން މާ ބޮ ޑެ ވެ . އަދި عِلَىِلَى ضَيَِ اللّهُ عَنْهُ އާމެދު އެ إِعْتِقَ ادُ
ريَِ
عَبدُْ الَّنبيِ: އެ ހެ ން ނަ މަ ވެ ސް އެ މީ ހު ން އަދި ހަމައެފެދައިން عِلَىِلَى ضَيَِ اللّهُ عَنْهُ ކުރުމުން ކާފަރުނުވާނޭހެއްޔެވެ؟
ريَِ
مُسَيلََْمةُ އެ އީ ނަ ބީ އެ އް ކަ މަ ށް ހެ ކި ވެ އެ ވެ . އަ ލި ފާ ނު ން އެ އެ ން ދެ ވި މީ ސް ތަ ކު ން ގެ
އަހުރެމެން މިބުނަނީ مُحَ مَّد އަ ށް ފަ ހު އެންމެންވެސް އިސްލާމްކަމުގެ دَ عْوَى އަ ދި ހަ މަ އެ ފަ ދަ އި ން ބު ނެ ވޭ ނެ އެ ވެ .
ދެ ން ނަ ބީ އަ ކު ނު ވާ ކަ މަ ށެ ވެ . ކުރެއެވެ. އެމީހުންނަކީ عِلَىِلَى ضَيَِ اللّهُ އިސްވެދިޔަމީހުން ހަމައެކަނި شْرِ كُ އާ އި
ريَِ
عَنْهُ ގެ أَصْح اَبُ ން ނެ ވެ . އެ މީ ހު ން رَسُ ولُْ اللّهُ ދޮ ގު ކު ރު މާ އި قُرآْن ދޮ ގު ކު ރު މާ އި
حَْشرَ
عَبدُْ اللهِ: އެ ހެ ން ނަ މަ ވެ ސް ކަ ލޭ މެ ން ބަ އެ އް ޢިލްމު ލިބިގަތީ أَصْح اَبُ ބޭ ކަ ލު ން ގެ مَ شُر އަ ށް ފޮ ނު އް ވު މަ ށް އި ން ކާ ރު
صَالُ حِ މާ ތް ބޭ ކަ ލު ން ނާ އި ނަ ބީ ބޭ ކަ ލު ން ނާ އި އަ ރި ހު ން ނެ ވެ . އެ ހެ ން ނަ މަ ވެ ސް އެ މީ ހު ން ކު ރު މާ އި މި ކަ ން ކަ ން ޖަ މާ ކު ރީ ހެ އް ޔެ ވެ ؟
މަ ލާ އި ކަ ތް ބޭ ކަ ލު ން ނާ އި ނު ވަ ތަ عِلَىِلَى ضَيَِ اللّهُ عَنْهُ އާއިމެދެ إِعْتِقَ ادُ އެ މީ ހު ން އެ މީ ހު ން ކާ ފަ ރު ނު ކު ރާ ކަ މު ގަ އި
ريَِ
أَصْح اَبُ ބޭ ކަ ލު ން ނާ އި އަ ދި ވެ ސް ކުރީ ކަލޭމެން عَبدُْ القَ ادِرُ ގެ ފާ ނާ އި ވަންޏާ ދެން عِلُْم ވެ ރި ން އެ މީ ހު ން ގެ
އެ ހެ ނި ހެ ން ބޭ ކަ ލު ން އު ޑު ތަ ކާ އި ދެ ން ވެ ސް އެ ބާ ވަ ތު ގެ މީ ހު ން ނާ އި މަ ޛު ހަ ބު ތަ ކު ގަ އި ވާ)މު ރު ތަ އް ދު ވީ މީ ހާ ގެ
ބިމުގެ جَب اَُّر ވަ ން ތަ ކަ ލާ ނގެ އާ އި މެދުވެސް إِعْتِقَ ادُ ކު ރާ ގޮ ތަ ށެ ވެ . ފަ ހެ حكُم(މި ބާ ބު ތަ ކު ގެ މާ ނަ އަ ކީ
އެ އް ދަ ރަ ޖަ އަ ށް އު ފު ލަ ނީ އެ ވެ . ފަ ހެ އެ ބަ އި މީ ހު ން ގެ ކާ ފަ ރު ކަ މު ގެ މަ އް ޗަ ށާ އި ކޮ ބަ އި ބާ ވަ އެ ވެ ؟ މު ރު ތަ އް ދު ވީ މީ ހާ އަ ކީ
އެއްވެސް މީހަކު الَّنبيُِّ ގެ ދަ ރަ ޖަ އަ ށް މެރުމުގެމައްޗަށް أَصْح اَبُ ބޭ ކަ ލު ން އެ މީ ހަ ކު އި ސް ލާ މް ވު މަ ށް ފަ ހު
އު ފު ލަ އި ފި ނަ މަ އެ އު ފު ލި މީ ހަ ކު إِجاَمْعُވީ ކީއްވެގެންތޯއެވެ. أَصْح اَبُ ކާ ފަ ރު ވީ މީ ހާ އެ ވެ . އަ ދި މީ ގެ އި ތު ރަ ށް
ކާ ފަ ރު ވާ ނެ އެ ވެ . އަ ދި އެ މީ ހެ އް ގެ މު ދަ ލާ އި ބޭ ކަ ލު ން މު ސް ލި މު ން ކާ ފަ ރު ކު ރާ ނޭ ކަ މަ ށް އެ ބޭ ކަ ލު ން އެ ބާ ވަ ތު ގެ އެ ތަ ކެ އް ވާ ހަ ކަ
ލެއި ح اَللُ ވެ އް ޖެ އެ ވެ . އަ ދި އޭ ރު ން ދެ ން ތިބާއަށް ހީވޭހެއްޔެވެ؟ އަދި الَّسيدُِّ ބަ ޔާ ން ކު ރަ އް ވާ ފަ އި ވެ އެ ވެ . އެ އި ން
ދެ ޝަ ހާ ދަ ތާ އި އަ ދި ނަ މާ ދު ން އޭ ނާ އަ ކަ ށް އާ އި ދެ ން ވެ ސް އެ ފަ ދަ މީ ހު ން ނާ މެ ދު އެ ކޮ ން މެ ވަ އް ތަ ރެ އް ވެ ސް އި ސް ލާ މް ދީ ނު ން
ފަ އި ދާ އެ އް ނު ކު ރާ ނެ އެ ވެ . އެ ހެ ން ވީ އި ރު إِعْتِقَ ادُ ކު ރު މު ގަ އި އެ އް ވެ ސް ގެ އް ލު މެ އް ބޭ ރު ކު ރެ އެ ވެ . ދާ ދި ކު އް ޖޭ
34 ދަރުމަ. ނޮވެމްބަރ 2012

ހީ ވާ ބާ ވަ ތު ގެ ވާ ހަ ކަ ވެ ސް އެ ބޭ ކަ ލު ން އަހުރެމެންނަށްވެސް ذَ اتُ أَْنَو اطُ)އެ އީ ހަމައެފަދައިން الَّنبيُِّ ގެ ބަ ސް ފު ޅު "أُمرِتُْ
ލި އު އް ވާ ފަ އި ވެ އެ ވެ . މި ސާ ލަ ކަ ށް ބަ ރަ ކާ ތް ޙާ ޞި ލު ކު ރު މަ ށް ހަ ނގު ރާ މަ އި ގެ أَنْ أُقَات لَِ الَّن اسَ حَتَّ ى يقَُولُوا ال إِلَهَ إِال اللَّهُ"
اللّهُ އާ އި މެ ދު ހި ތް ހަ މަ ނު ޖެ ހި ގެ ން ހަ ތި ޔާ ރު އެ ލު ވާ ގަ ހެ އް ގެ ވާ ހަ ކަ އެ ވެ (. مسلم. މާ ނަ އީ : ތި މަ ން ކަ ލޭ ގެ ފާ ނަ ށް
الَ
ހިތުގެ إِعْتِقَ ادُ އެ އް ނެ ތި ހަ މަ އެ ކަ ނި އެ އް ހަ މަ ޖަ އް ސަ ވަ އި ދެ އް ވާ ށެ ވެ . އަމުރުވެވިގެންވަނީ މީސްތަކުން
ދު ލު ން ބު ނާ ކަ ލި މަ ، ނު ވަ ތަ ކު ޅި ވަ ރު ދެންފަހެ الَّنبيُِّ ހު ވަ އި ކު ރަ އް ވާ ފަ އި إِلهَ إِاَّل اللّهُ ކި ޔަ އި ފު މަ ށް ދާ ނދެ ން
ސަ މާ ސާ ގެ ގޮ ތަ ށް ބު ނާ ކަ ލި މަ ވިދާޅުވީ ތިޔައީ بَِنى إَِ سرْائْيِلُ ން ގެ މީ ހު ން މީ ސް ތަ ކު ން ނާ އި ހަ ނގު ރާ މަ ކު ރު މަ ށެ ވެ .
ވެ ސް ވެ އެ ވެ . އަ ދި އެ ބަ ޔަ ކާ ދޭ ތެ ރޭ مُوىَْس علَْيِه الَّسالم އަ ށް ވެ ސް ދެ ން ނެ ވި މި އެ ވެ . ވީ މާ ތި ބާ ތި ޔަ ބު ނި ބަ ހާ އި
اََ
މި އާ ޔަ ތް ބާ ވާ ތް ލެ އް ވި މީ ހު ން ވެ ސް ވެ އެ ވެ . (اجْع لَْ لََنا إِلًَها كم لَُه مْ آلَهِةً) އެ ވެ . އެކު މިދެ حَدِي ثْ جَمَعَ ކު ރާ ނީ
(قُلْ أَبِاللَّهِ و آَياَتِ ه وَرَسُوِله كُنتُ مْ تَْ ستَ هْزِئُونَ) އެބަހީ: އެމީހުންނަށްވެސް إِلهُން ކިހިނަކުންތޯއެވެ؟ اللّهُ ތި ބާ އަ ށް
الَ
(تَْ عتذَُِر وا قَ دْ كَفَْرتُْ م بَ عْدَ إِمياَنِكُْم) މާ ނަ އީ : ތަ ކެ އް ވާ ފަ ދަ އި ން އަ ހު ރެ މެ ން ނަ ށް ވެ ސް ތެ ދު މަ ގު ދަ އް ކަ ވާ ށި އެ ވެ . އަ ޅު ގަ ނޑަ ށް
ކަ ލޭ ގެ ފާ ނު ން ވި ދާ ޅު ވާ ށެ ވެ ! ކަ ލޭ މެ ން إِلهُން ތަ ކެ އް ލަ އް ވާ ށެ ވެ . މި އެ ވެ . ތެދުމަގުދައްކަވާ ބައްލަވާށެވެ.
މަލާމާތްކުރަންވީ اللّهُ އަ ށާ އި އެ ކަ ލާ ނގެ
އާ ޔަ ތް ތަ ކަ ށާ އި އެ ކަ ލާ ނގެ ރަ ސޫ ލާ އަ ށް عَبدُْ الَّنبيِ: އެހެންނަމަވެސް بَِنى إَِ سرْائْيِلُ عَبدُْ اللهِ : الَّنبيُِّ ޔަ ހޫ ދީ ން ނާ އި
ހެއްޔެވެ؟ ކަލޭމެން عذُُُر ނު ދަ އް ކާ ށެ ވެ . ންގެމީހުންނާއި އަދި الَّنبيُِّ ގެ ބަ އެ އް ހަ ގު ރާ މަ ކު ރަ އް ވަ އި އެ މީ ހު ން އަ ސީ ރު
ކަ ލޭ މެ ން ގެ އީ މާ ން ކަ މަ ށް ފަ ހު ކަ ލޭ މެ ން أَصْح اَبُން އެމީހުން ذَ اتُ أَْنَو اطُ ހު ން ނަ ން ކު ރެ އް ވި ކަ މީ އެ ގި ކަ ށަ ވަ ރު ވެ ގެ ން
الَ
ކާ ފަ ރު ވެ އް ޖެ އެ ވެ . މި އެ ވެ . الله تَعاَلނު ހަ ނު އެ ދު މަ ކު ން ކާ ފަ ރު ނު ވެ އެ ވެ . ވާކަމެކެވެ. އެމީހުންވެސް إِلَهَ إِاَّل
صِرَ يْ حُ ކޮ ށް އެ އަ ން ގަ ވަ ނީ މި މީ ހު ން اللّهُ ކި ޔަ އެ ވެ . އަ ދި އެ ކަ ލޭ ގެ ފާ ނު ން ގެ
އީ މާ ން ކަ މަ ށް ފަ ހު ކާ ފަ ރު ވީ ކަ މަ ށެ ވެ . عَبدُْ اللهِ: ތިޔައިގެ ޖަވާބަކީ، بَِنى إَِ سرْائْيِلُ أَصْح اَبُ ން بَنُ و حُنَيفَْة ގެ މީ ހު ން ނާ އި
الَ
އޭރުއެމީހުންތިބީ رَسُ ولُْ اللّهِ ގެ އަ ރި ހު ގަ އި ންގެމީހުންނާއި އަދި الَّنبيُِّ ގެ ބަ އެ އް ހަނގުރާމަކުރިއެވެ. އެމީހުންވެސް
تَُب وكُْ ހަ ނގު ރާ މަ އަ ށް ގޮ ހެ ވެ . أَصْح اَبُ ން އެ އެ ދު ނު ކަ ން ތަ އް އެ މީ ހު ން إِلَهَ إِاَّل اللّهُ وأََنَّ مُحَ مَّدً ا رَسُ ولُ اللّهِ އަ ށް
އެމީހުންނަށް މި حكُُم މި ކަ ޑަ އެ ޅު ނީ ނު ކު ރެ އެ ވެ . އެ މީ ހު ން އެ ކަ ން ކު ރި ނަ މަ ހެ ކި ވެ އެ ވެ . އަ ދި ނަ މާ ދު ކު ރެ އެ ވެ .
އެ މީ ހު ން ބު ނި ގޮ ތު ގަ އި ސަ މާ ސާ ގެ ގޮ ތު ން އެމީހުން ކާފަރުވީއެވެ. އަދި الَّنبيُِّ އަދިހަމައެފަދައިން عِلَىِلَى ضَيَِ اللّهُ عَنْهُ
ريَِ
ބު ނި ކަ ލި މަ އަ ކާ އި މެ ދު ގަ އެ ވެ . އެ މީ ހު ން ނަ ށް އެ ނަ ހީ ކު ރި މީ ހު ން އަ ލި ފާ ނު ން އެ އެ ން ދެ ވި މީ ސް ތަ ކު ން
އެ ކަ ލޭ ގެ ފާ ނަ ށް ކި ޔަ މަ ން ނު ވި ނަ މަ އަ ދި ވެ ސް އެ ކަ ލި މަ ކި ޔަ އެ ވެ . އަ ދި
حَْشرَ
ހަމައެފަދައިން ބުނެވެއެވެ. އެ ކަ ލޭ ގެ ފާ ނު ނަ ހީ ކު ރެ އް ވު މަ ށް ފަ ހު ހަމަކަށަވަރުން مَ شُر އަ ށް ފޮ ނު ވު މާ މެ ދު
الَ
ހަމަކަށަވަރުން بَِنى إَِ سرْائْيِلُ ން އެމީހުންއެ ذَ اتُ أَْنَو اطُ ބެ ހެ އް ޓި ނަ މަ އިންކާރު ކޮށްފިމީހާ إِلهَ إِاَّل اللّهُ
އެ މީ ހު ން ގެ އެ އި ސް ލާ މް ކަ މާ އި އެ އެ މީ ހު ން ކާ ފަ ރު ވީ ހެ ވެ . ކިޔަސް ކާފަރުވާނެކަމަށާއި އޭނާ قَْت لُ
عِلُْم ވެ ރި ކަ މާ އި އަ ދި އެ މީ ހު ން ގެ އެ ހު ރި ކުރުން ح اَللُ ވާ ނޭ ކަ މަ ށް ތި ބާ ވެ ސް
صَ الحِيةَُّ އާ އި އެ ކު ވެ ސް އެ މީ ހު ން عَبدُْ الَّنبيِ: އެ ހެ ން ނަ މަ ވެ ސް إِقَْر اُر ވާ ނެ އެ ވެ . އަ ދި ހަ މަ ކަ ށަ ވަ ރު ން
مُوىَْس علَْيِه الَّسالم އަ ށް ދެ ން ނެ ވީ އަ ހު ރެ ން ނަ ށް އެ ހެ ން އު ނދަ ގު ލެ އް އި ސް ލާ މް ކަ މު ގެ ރު ކު ނަ ކަ ށް
الَ
(اجْع لَْ لََنا إِلًَها) މި ފަ ދަ އި ން ނެ ވެ . އެބައޮތެވެ. އެއީ أُساَ مةَُ اْب نُ زَْيد، އި ން ކާ ރު ކޮ ށް ފި މީ ހާ ކާ ފަ ރު ވާ ނެ އެ ވެ . އަ ދި
އޭގެމާނައީ: އަހުރެމެންނަށް إِلَه إِلهَ إِاَّل اللهُ ކީމީހަކު قَُت لُ ކު ރެ އް ވީ މާ އޭނާ قَْت لُ ކު ރެ ވޭ ނެ އެ ވެ . އޭ ނާ އެ ކަ ލި މަ
އެ އް ލަ އް ވަ އި ދެ އް ވާ ށެ ވެ . މި އެ ވެ . الَّنبيُِّ އި ން ކާ ރު ކު ރެ އް ވި ކު ރެ އް ވު މެ ވެ . ކީ ނަ މަ ވެ ސް މެ އެ ވެ . އަ ދި އި ސް ލާ ދީ ނު ގެ
الَ
އަދިހަމައެފަދައިން الَّنبيُِّ ގެ ބަ އެ އް އަދިއެކަލޭގެފާނާދިމާއަށް، إِلَهَ إِاَّل اللُه فَْرعُ އަ ކަ ށް އި ދި ކޮ ޅު ހަ ދަ އި ފި ނަ މަ އެ އި ން
أَصْح اَبُ ން އެ ކަ ލޭ ގެ ފާ ނަ ށް ދެ ން ނެ ވި އެ ވެ . ކީމީހަކު ކަލޭ قَُت لُ ކު ރީ ހެ އް ޔެ ވެ ؟ އަ ދި މަ ން ފާ ނު ކު ރާ ން ވީ ކީ އް ވެ ހެ އް ޔެ ވެ ؟
ދަރުމަ. ނޮވެމްބަރ 35 2012

އަ ދި ރަ ސޫ ލު ބޭ ކަ ލު ން ގެ އަ ޞް ލު އިސްލާމްކަން ފާޅުވެއްޖެމީހާ قتل ސާ ބި ތު ވެ ގެ ން ވާ މި މަ އް ސަ ލަ ޔާ މެ ދު
ދީ ން ކަ މު ގަ އި ވާ އަ ދި އެ ދީ ނު ގެ ބޯ ކަ މު ގަ އި ވާ ނު ކޮ ށް ހު އް ޓަ އި ލު މަ ކީ ވާ ޖި ބެ ކެ ވެ . ކަލޭ ބުނަނީ ކީކޭތޯއެވެ؟ އެއީ قَيِامةَ
تَْ وحِيدُْ އަ ށް އި ދި ކޮ ޅު ހަ ދަ އި ފި އް ޔާ އެ ކަ މަ ކު އެ އީ އޭ ނާ ގެ ކި ބަ އި ން އެ ޔާ ދު ވަ ހު ން އެ ން މެ ހަ އި މީ ސް ތަ ކު ން
މަ ން ފާ ކު ރާ ނީ ކޮ ން ފަ ދަ އަ ކު ން ހެ އް ޔެ ވެ ؟ خِ الفُކަ ން ތަ އް ސާ ބި ތު ނު ވަ ން ޏާ އެ ވެ . މިންޖުކޮށްދެއްވުން އެދި آَدمُ ، نُْ وحُ،
ކަލެއަށް މި حَدِيثْ ތަ އް ނު ވި ސް ނޭ މީގެ ދަލީލަކީ ހަމަކަށަވަރުން رَسُ ولُْ إِْبر اَهِْيمُ ، مُوىَْس ، عيِسىَْ ، علََْيهِمُ السالم
ކަހަލައެވެ. أُساَمةَُ ގެ حَدِيثْ ދަ ން ނަ އެ ވެ ! اللّهِ ވިދާޅުވި) الَ إِلَهَ إِاَّل اللهُ ކީ މީ ހަ ކު މި ބޭ ބޭ ކަ ލު ން ގެ ކި ބަ އި ން ވާ ގި އެ ދޭ ނެ އެ ވެ .
ހަމަކަށަވަރުން އެކަލޭގެފާނު قتل ކު ރީ ކަލޭ قتل ކު ރީ ހެ އް ޔެ ވެ ؟(މި ބަ ސް ފު ޅާ އި ހުރިހާބޭކަލުންވެސް عذُُُر ދަ އް ކަ ވާ ނެ އެ ވެ .
އިސްލާމްކަމަށް دَ عْوَى ކު ރި މީ ހެ ކެ ވެ . "أُمرِتُْ أَنْ أُقَات لَِ الَّن اسَ حَتَّ ى يقَُولُوا ال އެންމެފަހުން مُحَ مَّدٌ ގެ އަ ރި ހަ ށް
އޭ ނާ އެ ކަ ލި މަ ކީ އޭ ނާ ގެ ލެ ޔަ ށާ އި إِلَهَ إِال اللَّهُ" مسلم. މި ބަ ސް ފު ޅާ އެ ވެ . އަ ން ނާ ނެ އެ ވެ . މި އެ ވެ . މި ބަ ސް ފު ޅު ން
މު ދަ ލަ ށް ބި ރު ން ކަ މު ގަ އި އެ ކަ ލޭ ގެ ފާ ނު މި ދެ ބަ ސް ފު ޅު މި ހެ ން އޮ ތު މާ އި އެ ކު ވެ ސް މި ދަ ލީ ލު ކު ރަ ނީ މި ން ޖު ކޮ ށް ދެ އް ވު ން
ހީ ފު ޅު ކު ރެ އް ވީ އެ ވެ . އި ސް ލާ މް ކަ ން خَو اَرِجُ ންނާއިމެދު حَدِيثْ ކު ރެ އް ވީ އެދި اهُل ނޫ ން ފަ ރާ ތް ފަ ރާ ތު ގަ އި
ފާ ޅު ކު ރި މީ ހާ ގެ ކި ބަ އި ން އޭ ނާ މެ ރު ން (فأََْيناَمَ لَقْيِتُمُوْهُ مْ فَاقُْتلُْوهُ مْ) البخارى ދެ ން ނެ ވު މަ ކީ ޝި ރު ކު ނޫ ން ކަ މެ ވެ .
ހު އް ޓު ވޭ ނެ އެ ވެ . ނަ މަ ވެ ސް އެ އީ މި ފަ ދަ އި ން ނެ ވެ . މާ ނަ އީ ކަ ލޭ މެ ން ނަ ށް
އޭ ނާ ޚި ލާ ފު ވާ ކަ ން ތަ އް ފާ ޅު ވާ ން ދެ ން ނެ ވެ . އެ މީ ހު ން ފެ ނު ނު ތާ ކު ން އެ މީ ހު ން عَبدُْ اللهِ: ތިޔަމައްސަލައިގެ حَقْيِقَةُ
ىَ
الله تَع اَل وَحِى ކުރެއްވިއެވެ.)ياَ أَُّيهاَ قُت لُ ކު ރާ ށެ ވެ . މި އެ ވެ . މި ފަ ދަ އި ން ކަ ލެ އަ ށް ތި ޔަ ވަ ނީ އޮ ޅު ން އަ ރާ ފަ އެ ވެ .
رَ
الَّذِ ينَ آَمنُوا إِذَ ا ضَْبتُ مْ ف سَبِيلِ اللَّهِ فََتَبينَُّوا(މި މީ ހު ން ނާ މެ ދު އެ ން ގެ ވި އި ރު ފަހެ ދިރިހުރިއަދި ح اَضُ ވެ ހު ރި
يِ رِ
މާ ނަ އީ : އޭ އީ މާ ން ވެ އް ޖެ މީ ސް ތަ ކު ން ނޭ ވެ ! އެ މީ ހު ން ނަ ކީ މީ ސް ތަ ކު ން ކު ރެ م خَْلُوقُ އެ އް ގެ ކި ބަ އި ން އޭ ނާ އަ ށް ވެ ވޭ
اهل الَ
ކަލޭމެން ގެ މަ ގު ގަ އި ބި ން މަ ތީ އަޅުކަންކުރުމާއި إِلَهَ إِاَّل اللُّه ކި އު ން އެ ބާ ވަ ތު ގެ ކަ ން ކަ މު ގަ އި އެ ހީ އަ ށް އެ ދު މަ ކީ
ހި ނގާ ފަ އި ދަ ން ޏާ ރަ ނގަ ޅަ ށް ބަ ލާ އެ ން މެ ގި ނަ މީ ހު ން ކަ މު ގަ އި ވި އެ ވެ . އިންކާރު ކުރެވޭނެކަމެއްނޫނެވެ. އެއީالله
تَ حقْْيِقُ ކު ރާ ށެ ވެ ! ސާ ބި ތު ކު ރާ ށެ ވެ ! މި ބަ އި މީ ހު ން ގެ އަ ޅު ކަ ން ކު ރު ން ދެ ކެ ފަ އި تَع اَلىَ وَحِى ކު ރެ އް ވި ފަ ދަ އި ން ނެ ވެ .
މިއެވެ. މިއާޔަތް ދަލީލުކުރަނީ قتل ސީދާ أَصْح اَبُ ބޭ ކަ ލު ން ވެ ސް)فَاسْتَغَاثَُه الَّذ يِ م نِْ شِ يعَتِهِ عىَلَ لَ الَّذ يِ م نِْ
ކު ރު ން ހު އް ޓަ އި ލު ން ވާ ޖި ބު ކަ މަ ށާ އި އަ ދި އެ ބޭ ކަ ލު ން އެ ރޮ ގު ން ދެ ރަ ކަ މު ން عَدُوِّهِ(މާ ނަ އި : އެ މީ ހާ ގެ عَدُوُّ ގެ ފަ ރާ ތު ން
تَ حقْْيِقُ ކޮ ށް ސާ ބި ތު ކު ރު މަ ށެ ވެ . ދެ ން ފަ ހެ ހި ތާ މަ ކު ރަ އް ވާ ކަ މު ގަ އި ވެ އެ ވެ . ސަ ލާ މަ ތް ވު މަ ށް އެ ކަ ލޭ ގެ ފާ ނު ން ގެ
ސާ ބި ތު ކު ރު މަ ށް ފަ ހު އި ސް ލާ މް ދީ ނާ އި މިބަޔަކު ޢިލްމު އުގެނުނީ أَصْح اَبُ قَبِيلَْة ގެ މީ ހާ އެ ކަ ލޭ ގެ ފާ ނު ން ގެ
الَ
خِ الفُކަން ސާބިތުވެއްޖެއްޔާ قتل ބޭ ކަ ލު ން ގެ އަ ރި ހު ން ނެ ވެ . ނަ މަ ވެ ސް ކިބައިން ވާގިއެދުނެވެ. އެއީ, مُوْس
ކު ރެ ވޭ ނެ އެ ވެ . އެ އީ ސާ ބި ތު ކު ރު މަ ށް އޮ ތް إِلَهَ إِاَّل اللهُ މި ކަ ލި މަ ގި ނަ އި ން ކި އު މަ ކު ން ގެފާނުންގެ ح اَضُ ގަ އި ހި ގާ ދި ޔަ ކަ މެ ކެ ވެ .
رِ
ބަ ސް ފު ޅު ގެ ދަ ލީ ލު ން ނެ ވެ . ދެ ން ފަ ހެ އަ ދި ގި ނަ އި ން އަ ޅު ކަ ން ކު ރު މަ ކު ން މި ވެ ސް ވާ ގި އެ ދި މި ން ޖު ކޮ ށް ދެ އް ވު މަ ށް
ސާބިތުވުމަށްފަހު قتل ކު ރަ ން އަދި އިސްލާމްކަމުގެ دَ عْوَى އެ ދު މެ ކެ ވެ . އަ ދި ހަ މަ އެ ފަ ދަ އި ން
ނު ޖެ ހޭ ނަ މަ ސާ ބި ތު ކު ރާ ށޭ އެ ން ގެ ވި ކު ރު މަ ކު ން އެ މީ ހު ން ފެ ނު ނު ތާ ކު ން އި ން ސާ ނާ ހަ ނގު ރާ މަ އި ގެ ކަ ން ތަ ކު ގަ އް ޔާ
ބަސްފުޅުގެ މާނައެއްނެތެވެ. قتل ކު ރާ ށެ ވެ ، މި ހެ ން އެ ން ގެ ވި އަ ދި އެ ހެ ނި ހެ ން ކަ ން ކަ މު ގަ އި ވެ ސް
އަ މު ރު ފު ޅު ން ސަ ލާ މަ ތެ އް ނު ވި އެ ވެ . އެ އީ އެ މީ ހަ ކަ ށް ކު ޅަ ދާ ނަ ވާ ކަ ން ކަ މު ގަ އި
ހަމައެފަދައިން އަނެއް حَدِيثْ ވެ ސް : އެމީހުންގެކިބައިން شِْرَيعةَُ އާއި خِ الفُ ވާ ގި އެ ދި އެ ހީ އަ ށް އެ ދު ން ހު އް ދަ އެ ވެ .
އެ حَدِيثْ ގެ މާ ނަ އެ ވަ ނީ އަ ހު ރެ މެ ން ކަންތައް ފާޅުވީމައެވެ. އަ ހު ރެ މެ ން މި ވާ ގި އެ ދި އެ ހީ އަ ށް އެ ދު ން
ބަ ޔާ ން ކު ރި ގޮ ތަ ށެ ވެ . ހަ މަ ކަ ށަ ވަ ރު ން މަ ނާ ކު ރަ ނީ ވަ ލީ ވެ ރި ން ގެ ޤަ ބު ރު ތަ އް ކަ އި ރީ
އެމީހެއްގެކިބައިން تَْ وحِيدُْ އާ އި عَبدُْ الَّنبيِ: الَّنبيُِّ ގެ އަ ރި ހު ން ތި ބެ އެ މީ ހު ން ގެ ކި ބަ އި ން ވާ ގި އެ ދި
36 ދަރުމަ. ނޮވެމްބަރ 2012

ىَ
މި ން ޖު ކޮ ށް ދެ އް ވު މަ ށް އެ އެ ދޭ އެ ދު މެ ވެ . ކީ ކޭ ތޯ އެ ވެ ؟ އެ ކަ ލޭ ގެ ފާ ނު އަ ލި ފާ ނަ ށް اللُّه تَع اَل އޭ ނާ އަ ށް އެ ރި ޒު ޤު ގަ އި
އަދިވަލީވެރިން ح اَضُ ގަ އި ނެ ތި ސް އެއްލެވުނުހިދު جِْبرْبِر ي لُْ علَْيِه الَّسالم އެ އް ވެ ސް މީ ހެ އް ގެ ކަ ލަ ގޮ ވު މެ އް ނު ވާ
رِ
ނަމަވެސް ނުވަތަ ح اَضُ ގަ އި ނަ މަ ވެ ސް އެ ކަ ލޭ ގެ ފާ ނު ން ގެ އަ ރި ހަ ށް ވަ ޑަ އި ގެ ން ރި ޒު ޤެ އް ދެ އް ވާ ން ދެ ން ކެ ތް ތެ ރި ވެ ގެ ން
رِ
اهل އަ ށް ނޫ ނީ ނު ކު ރެ ވޭ ބާ ވަ ތު ގެ ވި ދާ ޅު ވި އެ ވެ . ކަ ލޭ ގެ ފާ ނަ ށް އެ އް ވެ ސް އި ނީ އެ ވެ . މި ޒަ މާ ނު ގެ މި އަ ޅު ތަ ކު ން
ކަ ން ކަ މަ ށް އެ ދި އާ ދޭ ސް ކު ރު މެ ވެ . ބޭނުންފުޅެއް އެބައޮތްތޯއެވެ؟ إِْبر اَهِْيمُ މި ން ޖު ކޮ ށް ދެ އް ވު މަ ށް ގޮ ވާ ގޮ ވު ން ތަ ކާ އި
قَيِامةَ ދު ވަ ހު ން މީ ސް ތަ ކު ން علَْيِه الَّسالم ވި ދާ ޅު ވީ ކަ ލޭ ގެ ފާ ނު ން ގެ ޝި ރު ކު ތަ އް މީ ގަ އި ކޮ ބަ އި ހެ އް ޔެ ވެ ؟ އޭ
ސަ ލާ މަ ތަ ށް އެ ދި ނަ ބީ ބޭ ކަ ލު ން ގެ ފަ ރާ ތް ޕު ޅު ން ކަ މު ގަ އި ނަ މަ އަ ހު ރެ ން ގެ އަ ޚާ އެ ވެ . ކަ ލޭ ދަ ން ނާ ށެ ވެ .
އަ ރި ހު ގަ އި ދަ ން ނަ ވާ ނެ އެ ވެ . އެ މީ ހު ން ގެ ބޭ ނު މެ އް ނެ ތެ ވެ . އެ ހެ ން ވީ އި ރު ތިންގޮތަކުންބެލީމާވެސް مُحَ مَّدُ
اهل
އެކަމުގެބޭނުމަކީ އެބޭކަލުން މި ން ޖު ކޮ ށް ދެ އް ވު ން އެ ދި ދެ ން ނެ ވު ން ނަ ބީ ކަ މާ އި ގެ ން ފޮ ނު އް ވި އި ރު
جِْبرْ
އަ ށް ދަ ން ނަ ވަ އި ދެ އް ވު މެ ވެ . އެ އީ އެއީ ޝިރުކެއްނަމަ بِر ي لُْ علَْيِه އެ ތި ބި މީ ސް ތަ ކު ން ގެ ޝި ރު ކު
ސު ވަ ރު ގޭ ގެ އަ ހު ލު ވެ ރި ން އެ މަ އި ދާ ނު ގެ الَّسالم އެ ކަ ލޭ ގެ ފާ ނަ ށް އެ ކަ ން ހު ށަ މި ޒަ މާ ނު ގެ މީ ހު ން ގެ ޝި ރު ކަ ށް ވު ރެ
އު ނދަ ގު ލު ން ސަ ލާ މަ ތް ވެ ސު ވަ ރު ގޭ ގަ އި ނޭ ޅު އް ވީ ހެ ވެ . ލު އި ވެ ފާ ކު ޑަ އެ ވެ . މި ބު ނި ތި ން ކަ މަ ކީ (1)
އަ ރާ މު ކު ރަ ން ތި ބެ ވޭ ނެ ގޮ ތް ހަ އް ދަ ވަ އި އި ސް ވެ ދި ޔަ މީ ސް ތަ ކު ން އެ މީ ހު ން ނަ ށް
ދެ އް ވު މަ ށެ ވެ . މި ބާ ވަ ތު ގެ ކަ ން ކަ މީ عَبدُْ اللهِ: ތި ޔަ އީ ހަ މަ ކު ރީ ގެ ތަ ނަ ވަ ސް ކަ މާ ފަ ސޭ ހަ ވަ ގު ތު ގަ އި ނޫ ނީ
ދުނިޔެއާއި آخِرةَُ ގަ އި ވެ ސް އޮ ޅު ން ކަ ހަ ލަ އޮ ޅު މެ ކެ ވެ . އަ ދި الله تَعاَلއާ އި ޝަ ރީ ކު ނު ކު ރެ އެ ވެ .
ހު އް ދަ ކަ ން ތަ ކެ ވެ . އެ އީ މި ސާ ލަ ކަ ށް ތި ޔަ ކަ މާ މެ ދު އަ އި ސް ފަ އި ވާ އަ ސަ ރު صَ حَّ އުދަގޫވަގުތުތަކުގައި އެމީހުން اهل
صَالُ حِ މާ ތް ބޭ ކަ ލަ ކު ގާ ތަ ށް ގޮ ސް އެއްނޫނެވެ. އަދި އަހުރެމެން އެއަސަރު އަށް އަޅުކަން إِخْآلص ތެ ރި ކު ރެ އެ ވެ .
އޭ ނާ ގާ ތު އި ދެ އޭ ނާ ދަ އް ކާ ވާ ހަ ކަ އަ ހަ އި صَ حَّ ކަމުގައިބެލިނަމަވެސް جِْبرْبِر ي لُْ علَْيِه އޭގެދަލީލަކީ)فَإِذَ ا ركَُبِ وا ف الْفُلْكِ دَعَواْ
ضَرَْ اََّ يِ ىَ برَِّ
އޭނާގާތު އަޅުގަޑަށްޓަކައި الله حَضرْةَُ الَّسالم ދެންނެވީ إِْبر اَهِْيمُ علَْيِه الَّسالمއަ ށް اللَّهَ م خُْلِ صِ نَي لَهُ الدِّ ينَ فَلم نَ ج اَّهُ مْ إِل الَْبر إِذَا
ގައިدُعاَء ކޮ ށް ދެ އް ވާ ށޭ ދެ ން ނެ ވި ދާ ނެ އެ ވެ . މަ ން ފާ ކު ރާ ކަ މެ ކެ ވެ . އަ ދި އެ ކަ ލޭ ގެ ފާ ނަ ށް هُ مْ يُْشِركُونَ(މާ ނަ އީ : ފަ ހެ އެ ބަ އި މީ ހު ން
އެއީ މަނާކަމެއްނޫނެވެ. އެއީ الَّنبيُِّ ކޮ ށް ދެ އް ވޭ ވަ ރު ގެ ކަ މެ އް ގެ ވާ ހަ ކަ އެ ވެ . ނަ ވަ ކަ ށް އަ ރަ އް ޖެ އް ޔާ)ކަ ނޑު ގަ ދަ ވެ
ىَ
ގެ އަ ރި ހު ން އެ ކަ ލޭ ގެ ފާ ނު ދު ނި ޔޭ ގަ އި އެއީ الله تَع اَل وَحِى ކުރެއްވިފަދައިންނެވެ. غََرقُ ވާ ން ގާ ތް ވެ އް ޖެ އް ޔާ (ދެ ން
ހުންނަވަނިކޮށް أَصْح اَبُ ބޭ ކަ ލު ން (علَََّمهُ شَدِ يدُ الْقَُو ى) الله تَع اَلىَ جِْبرْبِر ي لُْ އެމީހުން إِخْآلص ތެ ރި ކަ މާ އެ ކު
ވެ ސް އެ ދި ވަ ޑަ އި ގަ ން ނަ ވާ ފަ ދަ އި ން ނެ ވެ . علَْيِه الَّسالم އަ ށް އި ޒު ނަ ދެ އް ވި ނަ މަ اهل އަށް دُعاَء ކޮ ށް ދަ ން ނަ ވަ އެ ވެ .
ނަ މަ ވެ ސް އެ ކަ ލޭ ގެ ފާ ނު އަ ވަ ހާ ރަ إِْبر اَهِْيمُ علَْيِه الَّسالم ލަ އް ވާ ފަ އި އެ ވާ ދެ ން ފަ ހެ ތި މަ ން ރަ ސް ކަ ލާ ނގެ
ވު މަ ށް ފަ ހު މު ޅި ން އެ ކަ ން ބަ ން ދު ވީ އެ ވެ . އަ ލި ފާ ން ގަ ނޑާ އި އެ ތަ ނާ އި ގު ޅި ފަ އި ވާ އެ މީ ހު ން އެ އް ގަ މަ ކަ ށް ލަ އް ވަ އި ހަ މަ
بَرْبَرُْ
އެކަލޭގެފާނުންގެ قْبَر ކަ އި ރި ޔަ ށް ފަ ރު ބަ ދަ ތަ ކާ އި ބި މު ގެ އެ ހި ސާ ބު ސަ ލާ މަ ތް ކޮ ށް ދެ އް ވާ އި ރަ ށް އަ ލު ން ވެ ސް
شَرْ
އަ އި ސް ތި ބެ އެ ކަ ލޭ ގެ ފާ ނަ ށް ދަ ން ނަ ވަ އި ވެލިގަ ނޑާއިއެކުވެސް ނަންގަވާ مْشِرقَُ އެ މީ ހު ން ޝަ ރީ ކު ކު ރަ ން ފަ ށަ އެ ވެ .
ނު ހަ އް ދަ ވަ އެ ވެ . އަ ދި ކި އެ އް ތޯ އެ ވެ ؟ ފަރާތަށް ނުވަތަ مغَْرِبُ ފަ ރާ ތަ ށް މިއެވެ. އަދި އަނެއްއާޔަތުގައި وَحِى
އެކަލޭގެފާނުންގެ قْبَرْبَرُْبَر ކައިރީ ހުރެ اهل އަ ޅަ އި ލު މަ ށް ވެ ސް ނު ކު ޅެ ދި ވަ ޑަ އި ގެ ން ކުރައްވާފައިވަނީ:)وَإِذَ ا غَشَِيهُ مْمَوْجٌ كَالظُّلَلِ
اََّ
އަށް دُعاَء ކު ރު ން ވެ ސް ބަ އެ އް ސަ ލަ ފު ގެ ނު ވެ އެ ވެ . މީ ގެ މި ސާ ލަ ކީ މު އް ސަ ދި دَعَواْ اللَّهَ م خُْلِ صِ نَي لَهُ الدِّ ينَ فَلم نَ ج اَّهُ مْ
ىَ برَِّ
ދަ ން ނަ ބޭ ކަ ލު ން މަ ނާ ކު ރަ އް ވަ އެ ވެ . މީ ހެ އް ގެ މި ސާ ލެ ވެ . އެ މީ ހާ މާ إِل الَْبر فَمِنْهُ مْ مقَُْت صِدٌ وَم اَ يَ جْ حَدُ بِآياَتِناَ إِاَّل
ނި ކަ މެ ތި ބޭ ނު ން ޖެ ހި ފަ އި ވާ މީ ހަ ކަ ށް كُلُّ خَت اَّرٍ كَفُور(މި ފަ ދަ އި ން ނެ ވެ . މާ ނަ އީ :
عَبدُْ الَّنبيِ: إِْبر اَهِْيمُ علَْيِه الَّسالم އޭ ނާ ގެ ބޭ ނު ން ފު ދޭ ވަ ރަ ށް ދަ ރަ ނި ދޭ ން އަ ދި އެ މީ ހު ން ބޮ ޑު އަ ދި ރި ގަ ނޑެ އް ފަ ދަ
ގެ ވާ ހަ ކަ އާ އި މެ ދު ތި ބާ ބު ނަ ނީ ހު ށަ އެ ޅީ މާ އެ ނި ކަ މެ ތި މީ ހާ މަ ނާ ވެ ގަ ނެ ބޮ ޑު ރާ ޅަ ކު ން ނި ވަ އި ކޮ ށް ލަ އި ފި އް ޔާ
ދަރުމަ. ނޮވެމްބަރ 37 2012

إِخْالص ތެރި ކަމާއެކު اهل އަ ށް ބަ ޔަ ކަ ށެ ވެ . އެ ހެ ން ޏާ ނަ ބީ އަ ކަ ށް ދު ލު ގެ ބަ ހާ އި އަ ދި ގު ނަ ވަ ން ތަ ކު ގެ
دُعاَء ކޮ ށް ދަ ން ނަ ވަ އެ ވެ . ދެ ން ފަ ހެ އެ ހެ ން ޏާ ވަ ލީ ވެ ރި އަ ކަ ށް އެ ހެ ން ޏާ عَملَُ ކޮ ށް ގެ ން ސަ ބަ ބު ތަ ކު ގަ އި ހި ފު މާ އި
ތި މަ ން ރަ ސް ކަ ލާ ނގެ އެ މީ ހު ން މަ ލާ އި ކަ ތް ބޭ ކަ ލަ ކަ ށެ ވެ . ދެ ން އެ ހެ ން ޏާ މިކަންކަން ހަމަކޮންމެހެން تَْ وحِيدُْ
اهل
އެ އް ގަ މަ ކަ ށް ލަ އް ވަ އި ހަ މަ އަ ށް ކި ޔަ މަ ން ވެ އެ ކަ ލާ ނގެ އަ ށް އަ ށް ބޭ ނު ން ވާ ނެ އެ ވެ . މި އި ން ކަ މެ އް
ސަ ލާ މަ ތް ކޮ ށް ދެ އް ވާ އި ރަ ށް ނު އު ރެ ދޭ ހި ލަ ގަ ނޑަ ކަ ށް ނު ވަ ތަ އު ނި ވެ އް ޖެ ނަ މަ މީ ހާ މު ސް ލި މަ ކު
އޭގެތެރޭގައި ތެދުވެރިކޮށްއެ وَعْدُ ގަ ހަ ކަ ށެ ވެ . ނަ މަ ވެ ސް އަ ހު ރެ މެ ން ގެ ކަމުގައިނުވާނެއެވެ. تَْ وحِيدُْ އެ ގި ފަ އި
ފުއްދާ މީހުންވެއެވެ.)އަދި وَعْدُ މިޒަމާނުގެ މީސްތަކުން اهل އާ އި އެއިން عَملَُނު ކޮ ށް ފި ނަ މަ އެ އީ އި ދި ކޮ ޅު
ނުފުއްދާ خِي اَنَة ތެ ރި ދޮ ގު ވެ ރި ން ވެ އެ ވެ (. އެއްކޮށް ގޮވާ دُعاَء ކޮ ށް ހަ ދަ ނީ ކާފަރެކެވެ. فْرِعَوْنُ އާއި إِبِلْْيسُ ފަދައެވެ.
އަދި وَعْدُ ނުފުއްދާ خِي اَنَة ތެ ރި އަ ދި އެ ން މެ ފާ ސި ޤު މީ ހު ން ނާ އި އެ ވެ . ވީ މާ
ގި ނަ ގި ނަ އި ން ކާ ފަ ރު ވާ މީ ހަ ކު މެ ނު ވީ صَالُ حِ މާ ތް ބޭ ކަ ލަ ކަ ށް އަ ދި ހި ލަ މި ކަ މު ގަ އި ވަ ރަ ށް ގި ނަ މީ ހު ން އޮ ޅު ވާ
اهل
ތި މަ ން ރަ ސް ކަ ލާ ނގެ އާ ޔަ ތް ތަ ކަ ށް ނުވަތަ ގަސްފަދަ އަ ށް ނު އު ރެ ދޭ އެ ގޮ ތް މި ގޮ ތް ހަ ދަ އެ ވެ . އަ ދި ބު ނެ އެ ވެ .
ދެ ކޮ ޅު ހަ ދާ އި ން ކާ ރު ނު ކު ރާ ނެ އެ ވެ . އެ އް ޗަ ކަ ށް ގޮ ވާ މީ ހާ ވެ ސް އެ މީ ހެ އް ގެ ތިޔައީ حَ قُّ ގޮ ތެ ވެ އެ ކަ މަ ކު
މިއެވެ . الَّنبيُِّ އެ ބަ ޔަ ކާ އި ހަ ނގު ރާ މަ ފާ ސި ދު ކަ ން ފެ ން ނަ މީ ހަ ކަ ށް ވު ރެ އަ ހު ރެ ން ނަ ކަ ށް ކު ޅަ ދާ ނަ ނު ވެ އެ ވެ . މި އީ
ކު ރެ އް ވި މު ޝް ރި ކު ން ތަ ނަ ވަ ސް ކަ މާ އި ރަ ގަ ޅެ ވެ .)ދެ މީ ހު ން ވެ ސް ނު ބަ އެ ވެ . އަ ހު ރެ މެ ން ގެ ރަ ށު ގެ އަ ހު ލު ވެ ރި ން ގާ ތު
ފަސޭހަވަގުތު اهل އަ ށާ އި ނަ މަ ވެ ސް ނި ސް ބަ ތު ން ނެ ވެ ((3) އެ އް ގޮ ތަ ކަ ށް ވެ ސް ހު އް ދަ ވާ
އަދިއެހެނިހެން ފަރާތްތަކަށްވެސް دُعاَء ތި ން ވަ ނަ އީ : ޖު މް ލަ ކޮ ށް ބު ނާ ނަ މަ ކަ މެ އް ނޫ ނެ ވެ . އެ މީ ހު ން ނާ އި އެ ކު
ކޮ ށް ދަ ން ނަ ވަ އެ ވެ . ނަ މަ ވެ ސް ދަ ތި ކަ މާ އި الَّنبيُِّގެ ޒަ މާ ނު ގެ މު ޝް ރި ކު ން ޝި ރު ކު އެ ކު ވެ ގެ ން އެ އް ބަ އި ވަ ން ތަ ވެ ގެ ން
އުނދަގޫކަން މެދުވެރިވީމާ دُعاَء ކޮ ށް ކުރުންހުރީ تَْ وحِيدُْ اأُللُْوهِيةَّ ގަ އެ ވެ . އު ޅެ ގެ ން ނޫ ނީ އެ މީ ހު ން ގެ ނު ރަ އް ކަ ލު ން
ހަދަނީ ހަމައެކަނި އެއްކައުވަންތަ اهل އަ ޅު ކަ ން ކު ރު މާ ބެ ހޭ ބަ އި ގަ އެ ވެ . ސަ ލާ މަ ތް ނު ވާ ނެ އެ ވެ . މި ހެ ން
އަ ށެ ވެ . އަ ދި އެ މީ ހު ން ގެ އެ ހެ ނި ހެ ން އެމީހުންގެ ޝިރުކު تَْ وحِيدُْ الُّربُ وْبِيةَّ ގަ އި މި މި ސް ކީ ނު ބު ނާ އި ރު ކާ ފަ ރު ކަ މު ގެ ގި ނަ
!
އެ ހީ ތެ ރި ފަ ރާ ތް ތަ އް ހަ ދާ ން ނެ ތި ދެ އެ ވެ . ނު ވެ އެ ވެ . ފަ ހު ގެ މީ ހު ން ނާ އި ވަ ރަ ށް އިމާމުންވެސް حَ قُّ ރަ ގަ ޅަ ށް ދަ ނެ އެ ވެ
އެ ކަ މަ ކު އަ ހު ރެ މެ ން ގެ މި ޒަ މާ ނު ގެ ތަ ފާ ތެ ވެ . ފަ ހު ގެ މީ ހު ން ގެ ޝި ރް ކު ކޮންމެވެސް عذُُْر އެ އް ދަ އް ކާ ފަ އި
ىَ
މު ޝް ރި ކު ން ތަ ނަ ވަ ސް ކަ މާ އި تَْ وحِيدُْ الُّربُ وْبِيةَّ އާއި تَْ وحِيدُْ اأُللُْوهِيةَّ ދޫކޮށްލަނީއެވެ. އެއީ الله تَع اَل وَحِى
ފަސޭހަވަގުތު اهل އަ ށާ އި ގަ އި ވެ ސް ވެ އެ ވެ . ދެ ބަ އި ގާ ވެ ސް ވެ އެ ވެ . ކުރެއްވިފަދައިންނެވެ.)اشَْترَ واْبِئ اَي اَتِ
مََ
އަދިއެހެނިހެން ފަރާތްތަކަށްވެސް دُعاَء މި ފަ ހު ގެ މީ ހު ން ދު ނި ޔޭ ގެ ކަ ން ތަ އް ތަ އް الله ثًن ا قَلْيِاًل فََصدُّو اْ عَ نْ سَبِيِلْهِ إِنَُّه مْ
ކޮ ށް ދަ ން ނަ ވަ އެ ވެ . އަ ދި ދަ ތި ކަ މާ އި މި ސާ ލަ ކަ ށް ދި ރު އް ވު މާ އި މެ ރު އް ވު މާ އި . ساَء ماَكَانُ وا يَ عْملَُْونَ(މާނައީ: اهل
އުނދަގޫކަން މެދުވެރިވީމާ دُعاَءކޮ ށް ދެ ން ވެ ސް މި ބާ ވަ ތު ގެ ކަ ން ހި ން ގަ ވާ ގެ އާ ޔަ ތް ތަ އް ކު ޑަ އަ ގަ ކަ ށް އެ މީ ހު ން
ހަދަނީ اهل ނޫ ން ފަ ރާ ތް ތަ ކަ ށެ ވެ . ފަ ހެ تَصَرَصَرَ صر فََُّ ކުރާފަރާތަކީ طَْبِيعةَ ކަ މު ގަ އި ވިއްކައިލީއެވެ. އެގޮތުން އެމީހުން اهل
މީ ހަ ކު ހި ތް ދަ ތި ވެ އް ޖެ އް ޔާ އޭ ނާ ގޮ ވާ ނީ ياَ ހަދައެވެ. ގެ މަ ގު ބަ ން ދު ކު ރީ އެ ވެ . ހަ މަ ކަ ށަ ވަ ރު ން
يَنْيَنُْ
رَسُ ولَْ اللهِ ނުވަތަ ي اَحُ سْيَن ނު ވަ ތަ އެ ހެ ން އެ މީ ހު ން އެ ކު ރާ ކަ މު ގަ އި ވީ ކަ ން ތަ އް
ކޮ ން މެ ވެ ސް ފަ ރާ ތަ ކަ ށެ ވެ . ނަ މަ ވެ ސް ދެ ން އަ ހު ރެ ން ގެ ވާ ހަ ކަ ކޮ ޅު މި ނި ން މަ އި ނު ބަ އި ވެ ގެ ން ވެ އެ ވެ . މި އެ ވެ . އަ ދި އޭ ނާ އަ ށް
މި ކަ ން ވި ސް ނަ ނީ ކާ ކު ހެ އް ޔެ ވެ ؟ (2) ލަ ނީ ބޮ ޑު މަ އް ސަ ލަ އެ އް ހަ ދާ ން ކޮ ށް ނޭ ގި ހު ރެ ބޭ ރު ފު ށަ ށް ފާ ޅު ވާ ފަ ދަ އި ން
ދެވަނައީ: އިސްވެދިޔަމީސްތަކުން اهل ދެ މު ން ނެ ވެ . އި ސް ވެ ދި ޔަ ތަ ނު ން ތި ބާ އަ ށް تَْ وحِيدُْ އަށް عَملَُ ކޮ ށް އަ ދި ހި ތު ން
އާއި އެއްކޮށް ގޮވާ دُعاَء ކޮ ށް ހަ ދަ ނީ އެ މަ އް ސަ ލަ ރަ ނގަ ޅަ ށް ވި ސް ނޭ ނެ އެ ވެ . އެކަން إِعْتِقَ ادُ ނުކޮށްފިމީހާއީ مُناَف قُِ
އެކަލާނގެ حَضَرَْ ضرْةَُ ގަ އި ކު އް ތަ ން ވެ ގެ ން ވާ އެއީ ހަމަކަށަވަރުން ހިތުގެ إِعْتِقَ ادُ އާ އި އެ ކެ ވެ . އެ ފަ ދަ މީ ހާ ސީ ދާ އޮ ރި ޖި ނަ ލް
38 ދަރުމަ. ނޮވެމްބަރ 2012

ކާފަރަކަށްވުރެ ނުބައެވެ. އެއީ الله ރޫ މީ ން ނާ އި ހަ ނގު ރާ މަ ކު ރު މަ ށް ދި ޔަ يَِعدُكُْم مغَْفَرِةً مِنْهُ وفََضْ اًل(މާ ނަ އީ : އަ ދި
ىَ
تَعاَل ގެބަސްފުޅަށްޓަކައެވެ.)إِنَّ މީ ހު ން ކު ރެ ބަ އެ އް މީ ހު ން ކާ ފަ ރު ވީ الله تَع اَل ކަލޭމެންނަށް وَعْدُ ކު ރަ އް ވަ ނީ
ألَ
الُْمناَفِق نَِي ف الدَّركِْ ا سفَْلِ منَِ الَّنار(ކު ޅި ވަ ރާ އި މަ ޖަ ލަ ކަ ށް ބު ނި ބަ ހަ ކު ން ކަ ން އެކަލާނގެ حَضَرَْضرْةَُ ން ފާ ފަ ފު އް ސެ ވު މާ އި
يِ
މާ ނަ އީ : ހަ މަ ކަ ށަ ވަ ރު ން މު ނާ ފި ޤު ން ވަ ނީ ކަ ލެ އަ ށް އެ ގި އް ޖެ އް ޔާ ހަ މަ ކަ ށަ ވަ ރު ން އަދި فَضْلَ ވަ ން ތަ ކަ މެ ވެ . މި އެ ވެ .
ނަ ރަ ކަ އި ގެ އެ ން މެ ވަ ތު ބަ ތާ ނަ އި ގަ އެ ވެ . ކު ފު ރު ގެ ކަ ލި މަ ބު ނު މާ އި ތި މާ ގެ އޭނާ جَب اَُّر ވަންތަ ކަލާނގެ وَعْدُ ފު ޅަ ށް
މި އެ ވެ . ކަ ލޭ ރަ ނގަ ޅަ ށް މި މަ އް ސަ ލަ އަ ށް މު ދާ މަ ދު ވެ ދާ ނެ ތީ ނު ވަ ތަ ތި މާ ގެ قَدَرُ އާ އި އޭނާބިރުނުގަނެއެވެ.)فَاَل تَ خَافُوهُ مْ وَخَافُونِ
ވި ސް ނަ އި ފި އް ޔާ މީ ސް ތަ ކު ން ގެ ج اَهُ އު ނި ވެ ދާ ނެ ތީ ނު ވަ ތަ ކޮ ން މެ ވެ ސް إِنْ كُْنتُ مْ مؤُِْمن نَِي(މާ ނަ އީ : ކަ ލޭ މެ ން
ދޫ ތަ ކު ން ކަ ލެ އަ ށް ރަ ގަ ޅަ ށް އެ ގޭ ނެ އެ ވެ . މީ ހަ ކާ ގާ ތް ވެ އޭ ނާ ގެ ފަ ރާ ތު ން އެ މީ ހު ން ދެ ކެ ބި ރު ނު ގަ ން ނާ ށެ ވެ . އަ ދި
قَ اُروْنُ ފަ ދަ އި ން ތި މާ ގެ ދު ނި ޔެ އި ން ފައިދާލިބިގަތުމަށް ކުފުރުވާފަދަ عَملَُ ކަ ލޭ މެ ން ނީ މު އު މި ނު ން ކަ މު ގަ އި ވަ ން ޏާ
މަދުވެދާނެތީ حَ قُّ ރަ ގަ ޅަ ށް ދަ ނެ ހު ރެ ކު ރު މު ގެ ނު ރަ އް ކާ ކަ ން މާ ބޮ ޑު ވާ ނެ ކަ މީ ކަ ލޭ މެ ން ތި މަ ން ރަ ސް ކަ ލާ ނގެ އަ ށް
އެއަށް عَملَُ ކު ރު ން ދޫ ކޮ ށް ލި މީ ހާ ޔާ އި ޝަ އް ކެ އް ހު ރި ކަ މެ އް ނޫ ނެ ވެ . ބި ރު ގަ ން ނާ ށެ ވެ . މި އެ ވެ . ފަ ހެ މި ފަ ދަ
ނުވަތަ قَدَرُ އާއި ج اَهُ ގެއްލޭތީ هَام اَنُ މި ހެ ނީ ސަ މާ ސާ ގެ ގޮ ތު ން ނު ވަ ތަ ޙާލުގައިވާ މީހާއަށް حَ قُّ ވެ ގެ ން ވަ ނީ
ފަދައިން حَ قُّ ރަ ގަ ޅަ ށް ދަ ނެ ހު ރެ ކު ޅި ވަ ރު ގެ ގޮ ތު ން އެ ފަ ދަ ކަ ލި މަ އެ އް އައްރަޙްމާނު ވަންތަ ކަލާނގެ وَل
އެއަށް عَملَُ ކު ރު ން ދޫ ކޮ ށް ލި މީ ހާ ޔާ އި ބުނާމީހާ ހިތުގައި إِعْتِقَ ادُ ނު ކު ރާ އަކަށްވުންބާވައެވެ. ނުވަތަ شَْيطَ انُއާ ގެ
އަ ދި ވެ ރި ކަ މާ އި ރަ ސް ކަ ން ގެ އް ލޭ ތީ ކަ ން ތަ ކު ގެ ވާ ހަ ކަ ވެ ސް ކަ އި ރީ ގަ އި ولَىِ އަ ކަ ށް ވު ން ބާ ވަ އެ ވެ ؟
فْرِعَوْنُފަދައިން حَ قُّ ރަ ނގަ ޅަ ށް ދަ ނެ ހު ރެ ތި ބޭ މީ ހު ން ހެ އް ވަ އި ލަ ން ވެ ސް ބު ނެ ވެ އެ ވެ .
އެއަށް عَملَُ ކު ރު ން ދޫ ކޮ ށް ލި މީ ހާ ޔާ އި އެ ހެ ން ނަ މަ ވެ ސް ކު ފު ރު ގެ ކަ ލި މަ ދެވަނައާޔަތަކީ:)مَ نْ كَفََر بِاللَّهِ م نِْ بَ عْدِ
މި މީ ސް މީ ހު ން ރަ ގަ ޅަ ށް އެ ގޭ ނެ އެ ވެ . ބުނެހަދާމީހާ ނުވަތަ م خَْلُوقُ އެ އް ގެ إِمياَنِهِ إِاَّل مَ نْ أُكْرِهَ وقََلُْب هُ م طَُْمنِئٌّ بِاإِلمي اَنِ
އަ ދި މު ނާ ފި ޤު ން ފަ ދަ އި ން އެ ތެ ރެ ފު ށު ގެ ފަ ރާ ތު ން ބި ރެ އް އަ ތު ވެ ދާ ނެ ތީ ولََكِ نْ مَ نْ شرََحَ بِالْكُفْرِ صَ دْراً فََعلَْيه مِْ
إِعْتِقَ ادُ އެ އް ނެ ތި ހަ މަ އެ ކަ ނި ބޭ ރު ފު ށު ން ނު ވަ ތަ އޭ ނާ ގެ އަ ތު ގަ އި ވާ އެ އް ޗެ އް ގެ غَضَ بٌ منَِ اللَّهِ ولََُه مْ عذََ ابٌ عظَِ يمٌ) މާ ނަ އީ :
عَملَ ކު ރާ މީ ހާ ވެ ސް ކަ ލެ އަ ށް އެ ގޭ ނެ އެ ވެ . ދަހިވެތިކަމުގައި ކާފަރުވާފަދަ عَملَُ އެ މީ ހެ އް ގެ ހި ތް އީ މާ ން ކަ މަ ށް ހު ޅު ވި
އެ ފަ ދަ މީ ހަ ކު ކު ރެ ން ކަ ލޭ ގެ ކުރާމީހާއީ شَيطَْ انُ ގެ وَل އެ ކެ ވެ . ހަ މަ ޖެ ހި ގެ ން ވު މާ އެ ކު މަ ޖް ބޫ ރު
ތިޔަކަމުގައިވާ ހިތުގެ إِعْتِقَ ادُ އަ ކީ ހަމަކަށަވަރުން شَْيطَ انُ އާއޭނާގެ وَعْدُ ކުރެވުނުމީހާނޫނީ އީމާންވުމަށްފަހު اهل
ކޮ ބަ އި ތޯ އޭ ނާ ކު ރެ ން އަ ހަ އި ފި އް ޔާ އޭގެވަގުތުގައި ފުއްދައިފިއެވެ.)الشَّيطَْ انُ އަ ށް ކާ ފަ ރު ވެ އަ ދި ކާ ފަ ރު ކަ މަ ށް އެ މީ ހާ ގެ
އޭ ނާ އަ ކަ ށް އެ އެ އް ނޭ ގޭ ނެ އެ ވެ . يَِعدُكُُم الْفَقَْر وَيأَُْمركُُْم بِالْفَْ ح شَاءِ(މާ ނަ އީ : ހި ތް ތަ ނަ ވަ ސް ވެ ގަ ޔާ ވެ އް ޖެ މީ ހު ން
شَْيطَ انُއާ ކަ ލޭ މެ ން ފަ ޤީ ރު ވެ ދާ ނޭ ކަ މަ ށް ދަ ން ނަ އެ ވެ . އެ މީ ހު ން ގެ މަ އް ޗަ ށް
އެހެންނަމަވެސް اللّه ގެ ފޮ ތު ން وَعْدُ ކުރެއެވެ. އަދި ކަލޭމެން فَاحِ شُ ހުރީ الله تَعاَلގެ حَضَرَْ ضرْةَُ ން ކޯ ފާ އެ ވެ .
މަ ދު ވެ ގެ ން ދެ އާ ޔަ ތް ދެ ނެ ގަ ތު ން ކަ ން ތަ އް ކު ރު މަ ށް އޭ ނާ އަ މު ރު ކު ރެ އެ ވެ . އަ ދި އެ މީ ހު ން ނަ ށް ހު ރީ ބޮ ޑު ވެ ގެ ން ވާ
ކަ ލެ އަ ށް ވާ ޖި ބު ވެ ގެ ން ވެ އެ ވެ : މިއެވެ. އަދި އޭނާގެ وَعْدُ އާ އި މެ ދު عذابއެ ވެ . މި އެ ވެ .
الَ مَّمَََّ
ފުރަތަމަ އާޔަތަކީ:) تَْ عتذَُِروا ކަލޭމެން ބިރުވެތިވާށެވެ.)إِنا ذَلِكُُم
قَ دْ كَفَْرتُْ م بَ عْدَ إِمياَنِكُْم(މާ ނަ އީ : الشَّيطَْ انُ ي خَُِّو فُ أَولَْيِاَءه(މާ ނަ އީ : އެ އީ މި އާ ޔަ ތު ން ދޭ ހަ ވާ ގޮ ތު ގަ އި އެ މީ ހެ އް ގެ
ކަލޭމެން عذُُْر ނު ދަ އް ކާ ށެ ވެ . ހަމަކަށަވަރުން شَْيطَانُ އާ އެ ވެ . އޭ ނާ ގެوَلން ހި ތް އީ މާ ން ކަ މަ ށް ހަ މަ ޖެ ހި ގެ ން
ކަ ލޭ މެ ން ތި ޔަ ވަ ނީ ކަ ލޭ މެ ން ގެ ލަ އި ގެ ން ކަ ލޭ މެ ން ބި ރު ގަ ން ނަ ވަ ނީ އެ ވެ . އޮ ތު މާ އި އެ ކު މަ ޖް ބޫ ރު ވެ އް ޖެ މީ ހާ މެ ނު ވީ
އީ މާ ން ކަ މަ ށް ފަ ހު ކާ ފަ ރު ވެ ފަ އެ ވެ . މި އެ ވެ . މިއެވެ. އަދި الَّر حْمن ވަ ން ތަ ކަ ލާ ނގެ އެހެން އެއްވެސްމީހަކަށް الله
ىَ
ހަމަކަށަވަރުން رَسُ ولُْ اللّهِ ގެ އަ ރި ހު ގަ އި އޭނާގެ وَعْدُ ތެދު ނުކުރައްވައެވެ.)واَللَّهُ تَع اَل ޢު ޒު ރެ އް ނު ލަ އް ވަ އެ ވެ .
ދަރުމަ. ނޮވެމްބަރ 39 2012

ދެ ން އެ ހެ ން އެ ން މެ ން ބި ރެ އް ގެ އޭ ގެ ސަ ބަ ބަ ކީ ދު ނި ޔޭ ގެ މި ތަ ކެ ތީ ގެ ޤަ ބޫ ލު ކޮ ށް ދެ އް ވު މަ ށެ ވެ . އަ ދި
ސަ ބަ ބު ން ކާ ފަ ރު ވި ޔަ ސް ނު ވަ ތަ ލޯ ބި ކަ މަ ށެ ވެ . އަ ދި އެ ކަ ން ދީ ނު ގެ މަ އް ޗަ ށް މިއަޅާއަށް عَفُوءކޮ ށް ދެ އް ވު މަ ށެ ވެ .
މު ދަ ލަ ށް ދަ ހި ވެ ތި ވު މު ގެ ސަ ބަ ބު ން އި ސް ކު ރީ އެ ވެ . އަ ދި އެ ކަ ލާ ނގެ އޯ ގާ ވަ ން ތަ ކަ މާ އި ފާ ފަ
ކާ ފަ ރު ވި ޔަ ސް ނު ވަ ތަ މީ ހަ ކާ އި ގާ ތް ކަ ން ފުއްސެވުމާއި އަދި އެކަލާނގެ رَ حْمةَُ
ىَ
ހޯ ދު މު ގެ ގޮ ތު ން ކާ ފަ ރު ވި ޔަ ސް ނު ވަ ތަ الله تَع اَل ކަ ލެ އަ ށް ތެ ދު މަ ގު ގެ مُعاَملََة އިން މިއަޅާއާއިމެދު مُعاَملََة
ތި މާ ގެ ވަ ޒަ ނާ އަ ހު ލު ވެ ރި ން ނާ އި ދަ އް ކަ ވާ ށި އެ ވެ . ދެ ން މި ހު ރި ހާ ވާ ކޮ ށް ދެ އް ވު މަ ށެ ވެ . އަ ދި އެ ކަ ލާ ނގެ އާ އި
ގާ ތް މީ ހު ން ނާ އި އަ ދި ނު ވަ ތަ އެ މީ ހާ ގެ ހަކައަށްފަހު ކަލޭ ކަލޭގެ رَ بُّ ބަ އް ދަ ލު ވެ އް ޖަ އު މަ ށް ދާ ދެ ން ވެ ސް
މު ދަ ލާ ހެ ދި ގެ ން ނަ މަ ވެ ސް ނު ވަ ތަ އަށް تَْ وبةَ ވެއެކަލާނގެحْضَرْضرةَُ އަ ށް تَْ وحِيدُْ އާއި صَ حَّ عَقْيِدَة ގެ މަ ތީ ގަ އި
ސަ މާ ސާ ކު ޅި ވަ ރު ގޮ ތަ ކަ ށް ނަ މަ ވެ ސް رُجُ وعَ ވެ މި ހާ ރު ކަ ލޭ ތި ޔަ ހު ރި ގޮ ތް އެ ކަ ލާ ނގެ މި އަ ޅާ ސާ ބި ތު ކޮ ށް
ކާ ފަ ރު ވެ އް ޖެ އް ޔާ އާ ޔަ ތު ގަ އި އެ ވާ عُقُْوبَ ة ދޫ ކޮ ށް ލު މު ގެ މަ އް ޗަ ށް ކަ ލޭ ގެ ހި ތް ދެއްވުމަށެވެ. އަދި އޭ أَخُ عَبدُْ اللهِ
އޮ ން ނާ ނެ އެ ވެ . އެ އި ން އި ސް ތި ސް ނާ ވަ ނީ މަ ޑު ނު ވޭ ހެ އް ޔެ ވެ ؟ ކަ ން ތަ އް ތި ޔަ ހު ރީ އެވެ! ކަލޭތިޔަދެއްވި ހެޔޮ نَ صِيْحةَُ
ހަ މަ އެ ކަ ނި އީ މާ ން ކަ ން ސަ ލާ މަ ތު ން ކަ ލޭ ތި ޔަ އެ ހި ފަ ދަ އި ން ވަ ރަ ށް ވެ ސް އަށްޓަކައި އެކަލާނގެ حْضَرْ ضرةَُ ގަ އި
އޮ ތު މާ އެ ކު މަ ޖް ބޫ ރު ކު ރެ ވު ނު މީ ހާ އެ ވެ . ނު ރަ އް ކާ ތެ ރި ކޮ ށެ ވެ . މަ އް ސަ ލަ އަ ކީ އަ ހު ރެ ން އެ ދި މި ދަ ން ނަ ވަ ނީ ކަ ލެ އަ ށް
އަދި ބަހާއި عَملَُ ގެ މަ އް ޗަ ށް ނޫ ނީ ބޮ ޑު މަ އް ސަ ލަ އެ ކެ ވެ . އަ ދި އެ ކަ ލާ ނގެ ހެ ޔޮ ޖަ ޒާ ދެ އް ވު މަ ށެ ވެ .
އިންސާނާއަށް މަޖްބޫރުނުކުރެވޭ ނު ރަ އް ކާ އެ އަ ށް ވު ރެ ން ބޮ ޑެ ވެ . މިހެނީ ދީނަކީ نَ صِيْحةَُ އެ ކެ ވެ . އަ ދި ކަ ލޭ
ނެ ކަ މު ގެ މަ އް ޗަ ށް ވެ ސް މި އާ ޔަ ތް އަ ހު ރެ ން ނާ އި މެ ދު ތި ޔަ އި ން ކާ ރު ކު ރެ އް ވި
ދަ ލީ ލު ކު ރެ އެ ވެ . އެ އް ވެ ސް މީ ހަ ކަ ށް عَبدُْ الَّنبيِ: الله تَعاَلގެ حْضَرْ ضرةَُ عَبدُْ الَّنبيِ ވެ ސް އަ ހު ރެ ން މި ބަ ދަ ލު ކު ރީ
އަނެއްމީހާގެ ހިތުގެ إِعْتِقَ ادُ ގެ މަ އް ޗަ ށް ގަ އި ފާ ފަ ފު އް ސެ ވު ން އެ ދި އަ ހު ރެ ން ޢަ ބް ދު އް ރަ ޙް މާ ނު އަ ށެ ވެ . އަ ދި އަ ހު ރެ ން
ىَ ضَرْ
މަޖްބޫރު ނުކުރެވޭނެއެވެ. الله تَع اَل ދަންނަވަމެވެ. އެކަލާނގެ حْضرةَُ އަ ށް އެހުރި ب اَطِلُ عَقْيِدَة އަ ށް ތި ޔަ ކު ރެ އް ވި
وَحِى ކުރައްވާފައިވެއެވެ.)ذَلِ كَ بِأََّنُهمُ تَْ وبةَވެ رُجُ وعَ ވެއްޖައީމެވެ. އަދި اهل އި ން ކާ ރަ ށް ޓަ ކަ އި ވެ ސް ކަ ލެ އަ ށް
اْستَ حَبُّوا الَْحي اَةَ الدُّنَْي ا عىَلَلَ اآلخِرِةَ وأََنَّ ނޫން އެހެން إِلَهُ އަ ކު ނު ވާ ކަ މަ ށް އެ ކަ ލާ ނގެ ހެ ޔޮ ޖަ ޒާ ދެ އް ވު މަ ށް އެ ދި
الَ
اللَّهَ يَ هْديِ الْقَْومَ الْكَافرِِ ينَ(މާ ނަ އީ : އަ ހު ރެ ން ހެ ކި ވެ އް ޖަ އީ މެ ވެ . އަ ދި ދަ ން ނަ ވަ މެ ވެ . އެ عَقْيِدَة ގެ މަ ތީ އަ ހު ރެ ން
އެގޮތަކީ އެމީހުން آخِرةَُ އަ ށް ވު ރެ ބޮ ޑަ ށް ހަ މަ ކަ ށަ ވަ ރު ން مُحَ مَّدُ ގެ ފާ ނީ އެ ކަ ލާ ނގެ ހުރެ اهل އާ އި އަ ހު ރެ ން ބަ އް ދަ ލު ވީ ނަ މަ
ދުނިޔޭގެ حَياَة އަ ށް ލޯ ބި ކު ރީ އެ ވެ . އަ ދި ރަ ސޫ ލާ ކަ މަ ށް ހެ ކި ވެ އް ޖަ އީ މެ ވެ . އަ ދި ދު ވަ ހަ ކު ވެ ސް އަ ހު ރެ ން ކާ މި ޔާ ބު ނު ވީ ހެ ވެ .
ހަ މަ ކަ ށަ ވަ ރު ން ކާ ފަ ރު ވެ އް ޖެ ބަ ޔަ ކަ ށް الله ހަމަކަށަވަރުން اهلފި ޔަ ވަ އި އަ ހު ރެ ން ދެ ން މި ހާ ރު އަ ހު ރެ ން ކަ ލޭ ގެ ކި ބަ އި ން
ىَ
تَع اَل ތެ ދު މަ ގު ނު ދަ އް ކަ ވަ އެ ވެ . މި އެ ވެ . އަ ޅު ކަ ން ކު ރި ހު ރި ހާ ތަ ކެ އް ޗަ ށް އަ ހު ރެ ން އެ ދޭ ހި ތް ވަ ނީ އެ ން މެ ފަ ހު ގެ އެ ދު މެ ވެ . އެ އީ
އާޔަތުގައި صِرَ يْ حُ ކޮ ށް އަ ން ގަ ވާ ފަ އި ކާފަރުވެއްޖައީމެވެ. އަދި الله تَعاَلގެ މީ ސް ތަ ކު ން ގެ މެ ދު ގަ އި ގި ނަ ވެ ގޯ ސް ތަ އް
އެވަނީ عذََ ابُ ލިބުމުގެސަބަބަކީ إِعْتِقَ ادُ حْضَرْضرةَُ ގަ އި އަ ހު ރެ ން އެ ދި މި ދަ ން ނަ ވަ ނީ ހަދަމުންދާ ބައެއް مُ نكََراة އަ ހު ރެ ން ނަ ށް
އެ ކަ ނި ނޫ ން ކަ މަ ށެ ވެ . ހަ މަ ކަ ށަ ވަ ރު ން އިސްވެދިޔަތަނުގެ عذُُُر މި އަ ޅާ ގެ ފަ ރާ ތު ން ބަޔާން ކޮށްދެއްވުމަށެވެ. (ނުނިމޭ)
2،1ގެ
ޞަޙީޙުލް ބުޚާރީ ދިވެހި ތަރުޖަމާ
3316583
ގަނޑުކޮށް ބައްލަވައިގަތުމަށް:
40 ދަރުމަ. ނޮވެމްބަރ 2012